

بودجه اصلاح شد

در لایحه بودجه سال آینده هزینه متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان و جداولی در خصوص مصارف بودجه مانند متوسط رشد هزینه‌های جاری، عائله‌مندی، حق اولاد و هزینه‌های مالی اوراق مالی منتشره، دیده شده است که مهمترین اصلاحات آن بودند. به گزارش تسنیم، داود منظور، رئیس سازمان برنامه‌بودجه در پاسخ به سوالی مبنی بر مهمترین اصلاحات بودجه سال آتی گفت: نمایندگان نقطه‌نظراتی داشتند که نهایتاً جمع‌بندی این شد که به لایحه دولت رأی داده نشد. مهمترین دغدغه‌ای که نمایندگان داشتند مسئله مربوط به متناسب‌سازی بازنشستگان بود. ما تأکید کردیم که مسئله هزینه‌ها و انواع پرداخت‌ها که بازنشستگان و بقیه اصناف و اقشار هم جزو آن‌ها هستند، هزینه‌های جاری، هزینه‌های سرمایه‌ای، هزینه‌های مالی مربوط به بخش دوم لایحه بودجه است که طبق مصوبه خود مجلس، ما امسال به‌صورت دو قسمتی بودجه را ارائه می‌کنیم به‌هرصورت ابهام نمایندگان بیشتر ناظر بر بخش دوم بخش مخارج و هزینه‌ها به‌ویژه اعتبارات مربوط به متناسب‌سازی بازنشستگان بود.

ایجاد ۶۷۴ هزار شغل جدید

از بین ۹۳۷ هزار شغل ثبت‌شده در سامانه رصد، حدود ۶۷۴ هزار شغل به صورت دقیق صحت‌سنجی شده‌اند و از تعهدات امسال به‌صورت قطعی انجام شده است. محمود کریمی‌بیرائوند، معاون اشتغال وزارت کار در گفت‌وگو با تسنیم، گفت: در تابستان ۱۴۰۱ فاصله میان بالاترین و پایین‌ترین نرخ بیکاری در کشور ۱۷/۱ درصد بوده که نشان از نابرابری بسیار زیاد نرخ بیکاری دارد. آمار تابستان امسال نابرابری نرخ بیکاری به ۷/۴ درصد رسیده که ۱۰ درصد کاهش یافته است. او درباره ساماندهی دستفروشان گفت: دستفروشان بعد از اخذ مجوز آغاز به کار می‌کنند. صدور مجوز به عهده درگاه ملی مجوزها است. در این مدت نشست‌های زیادی در وزارت اقتصاد داشته‌ایم. طرح مشترکی هم برای ساماندهی دستفروشان آماده کرده‌ایم، وزارت کار اعلام آمادگی کرده است. وزارت اقتصاد در حال آماده کردن زیرساخت‌های فناوری اطلاعات برای اعطای مجوز به متقاضیان هستند، تا چند وقت آینده اجرامی شود.

لغو پیمان سپاری صادرات فرش

موضوع لغو پیمان‌سپاری در بودجه امسال مصوب شد و وزارت صمت یک‌ماه قبل آن را به بانک مرکزی ابلاغ کرد منتها اجرای آن طول می‌کشد و باید منتظر ماند تا عملیاتی شود. عبدالله بهرامی، رئیس کمیسیون گردشگری، فرش و صنایع دستی اتاق تعاون ایران ضمن تأکید بر لزوم بازسازی و بازویابی صادرات فرش در بازارهای جهانی، اجرای مصوبه لغو پیمان‌سپاری ارزی را در صنعت فرش دستیافت کارگشا دانست اما به ایستنا گفت که اجرای آن زمان‌بر و مستلزم اتصال گمرک و بانک مرکزی است. او ادامه داد: براساس ابلاغیه وزارت صمت، صادرات فرش به جز میزان ارزش مواد اولیه مصرف‌شده در آن از پرداخت تعهد ارزی معاف می‌شود. یعنی فرش‌هایی که صادر می‌شود ۸۰ درصد آن معاف و ۲۰ درصد دیگر که قیمت مواد اولیه است، باید به ارز نیماهی برگردانده شود. بهرامی تأکید کرد: این مصوبه کارگشا است ولی هنوز اجرا نشده و سیستم اجرای آن باید به شکل موثرتری به هم وصل شود.

روایت
اقتصاددان

امپراطوری نامولدها

محمد بحرینیان در گفتاری ریشه اصلی توسعه نیافتگی کشورها و زوال اقتصادی را بررسی کرده است

خارجی باشند.

بعد به گزارشی اشاره می‌کنم که سی‌آی‌ای ۱۶ دی‌ماه ۱۳۲۲ منتشر کرده است. در این گزارش نکات بسیار مهمی اشاره شده است. در اینجا به چند مورد از نکاتی که در این گزارش خطاب به عوامل نفوذی و جاسوس تبعه کشورها گفته شده، اشاره می‌کنم:

- «اصرار کنید که همه چیز از طریق کانال انجام شود. هرگز اجازه ندهید در تصمیم‌گیری میانبرهایی ایجاد شود.
- درباره دستورات دچار کج‌فهمی شوید. سوالات بی‌پایان بپرسید یا در مباحثه دستورات شرکت کنید و هر وقت می‌توانید درباره آنها بحث کنید.
- هنگام انتصاب تکالیف کاری همیشه اول از مشاغل بی‌اهمیت شروع کنید. مراقب باشید که مشاغل مهم به کارکنان ناکارآمد و ماشین‌آلات ضعیف واگذار شود.
- برای تضعیف روحیه و پیرو آن تضعیف تولید نسبت به کارکنان ناکارآمد ملاطفت به خرج دهید. به آنها ترفیع‌هایی دهید که سزاوار آن نیستند.
- نسبت به کارکنان کارآمد تبعیض قائل شوید، درباره کار آنها ناعادلانه شکایت کنید.
- مراحل و مجوزهای مربوط به صدور دستورالعمل، پرداخت چک‌ها و موارد مشابه را چند برابر کنید.
- مراقب باشید که هر کاری را یک نفر انجام می‌دهد سه نفر تأیید کنند.»

مرور این گزارش نشان می‌دهد گویی این ماموریت در کشورهای توسعه‌نیافته و از جمله ایران به خوبی انجام شده است.

چرا دولت‌ها مشتاق طرح‌های زیرساختی هستند؟

از اینجا به بعد به صحبت‌هایی اشاره می‌کنم که نشان می‌دهد آیا عوامل بیرونی می‌تواند باعث توسعه‌نیافتگی شود. صحبت اول از پروفیسور سوزان رز زک اکرمن است که در کتاب فساد و دولت به نکته بسیار مهمی پرداخته است. او می‌گوید: «کشورهای با درآمد پایین و کشورهایایی که نرخ رشد اندکی دارند، اغلب در وضعیت دشواری هستند زیرا

نمی‌توانند از نیروی انسانی خود به‌طور مؤثر استفاده کنند. آنها نیازمند اصلاحات نهادی هستند. اما اینگونه اصلاحات دشوار است. ساختن سدها، بزرگراه‌ها و تسهیلات بندری از نظر فنی ساده است. اصلاح حکومت و کمک به یک بخش خصوصی نیرومند وظایف ظریف‌تر، پیچیده‌تر و دشواری هستند که نمی‌توان آن را به یک طرح مهندسی فروکاست.»

وقتی به تجربه ایران نگاه می‌کنیم، می‌بینیم دولت‌های ما مرتب عامل پیشرفت را توسعه در طرح‌های زیرساختی می‌دانند. اندیشمند شهیر آلبرت هیرشمن در کتاب راهبرد توسعه اقتصادی یک نکته طلایی را مطرح می‌کند. او می‌گوید: «واقعیت امر احتمالاً این است که دولت‌ها چندان تمایل ندارند در فعالیت‌های توسعه‌ای جدید وارد شوند که محصولشان باید به بازار عرضه گردیده و به فروش برسد. زیرا با وجود اینکه چنین سرمایه‌گذاری‌هایی می‌توانند شکوفا شوند و از دکتترین رشد متوازن تبعیت نکنند اما ممکن است باعث زیان‌های مفتضحانه‌ای شود. بدین سبب دولت‌ها به‌هیچ‌وجه مشتاق این نیستند که عملکردشان را به محک آزمون بازار بیاورند. بنابراین به یک دولت فوق‌العاده بانگیزه و ریسک‌پذیر و غیرمعمول کارآفرین نیاز است تا به جای همان پروژه‌های بندرگاه و بزرگراه‌سازی‌اش در فعالیت‌های تولیدی بدیع وارد شود.» کاری که دولت چین کرده است. ۳۰۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کرده تا سی‌پی‌یو را بتواند تولید و به آمریکا صادر کند.

هیرشمن در ادامه می‌گوید: «بزرگراه‌ها هیچ‌وقت شکست نخوردند و پروژه‌های شکست خورده بدل نمی‌شوند و از آنجا که معمولاً حفظ و نگهداری هم نمی‌شوند، می‌شود آنها را دوباره و چندبار ساخت و از این رو مجرای ایده‌آل برای هزینه کردن وجوه دولتی وجود خواهد داشت. به‌طور کلی هیچ ریسکی متوجه آن نبوده و در عموم موارد حتی یک مقدار حداقلی تلاش فکری و ذهنی هم نیاز ندارد.»

سرمایه‌گذاری بیش از حد در زیرساخت‌ها زمینه فساد را فراهم می‌کند

همین مسئله را هیون یک اقتصاددان آمریکایی چینی‌الصل که در فدرال‌رزرو سن لوئیس مشغول به کار است نیز بیان می‌کند. او می‌گوید: «سرمایه‌گذاری بیش از حد در زیرساخت‌های بخش عمومی یکی دیگر از زمینه‌های فسادزای دولت به شمار می‌رود. وجود رقابت میان دولت‌های محلی چین در تقویت اقتصادهای محلی و همچنین در رانتجویی خود را در استقرار بیش از نیاز زیرساخت‌های محلی نشان می‌دهد. اما این نوع فساد با آن نوع فساد که در بیشتر کشورهای در حال توسعه شاهد آن هستیم، متفاوت است. چراکه در آن کشورها مقامات دولتی اقدام به دریافت مبالغ هنگفتی پول در قالب رشوه می‌کردند اما این دریافت‌ها منجر به تشکیل چیزی نمی‌شد درحالی‌که در چین اگر مشکل فساد و رشوه وجود داشت ولی در عوض این مبالغ دریافتی خود را در توسعه مناطق نشان می‌داد. اما

علی ایوبی

گزارشگر هم‌میهن

در کره جنوبی بسیاری از مجراهای سرمایه‌گذاری غیرتولیدی مسدود شده است اما در ایران دولت‌ها و مجالس ما با غیرمولدها رودرپایستی دارند. اینگونه است که در کره جنوبی در ۴۳ سال گذشته تشکیل سرمایه ثابت ناخالص مستغلات از سرمایه ثابت ناخالص صنعتی افزایش پیدا نکرده است اما در ایران هیچ‌گاه تشکیل سرمایه ثابت ناخالص صنعتی از مستغلات بالاتر نبوده است. سیدمحمد بحرینیان، صنعتگر و پژوهشگر توسعه در جلسه بررسی سلطه و امپراطوری همه‌جانبه نامولدها به مثابه ریشه اصلی توسعه‌نیافتگی کشورها و زوال اقتصادی که در ادامه مشروح گفته‌های او را می‌خوانید، با ذکر نظرات اقتصاددانان برجسته جهان در خصوص توسعه فرآیند مواجهه دولت‌ها در ایران با توسعه را تشریح می‌کند. او ضمن اشاره به گزارشی که سی‌آی‌ای در سال ۱۳۲۲ خطاب به عوامل نفوذی و جاسوسان خود در کشورهای مختلف نگاشته می‌گوید: «در این گزارش تأکید شده است که هنگام انتصاب تکالیف کاری همیشه اول از مشاغل بی‌اهمیت شروع کنید. مراقب باشید که مشاغل مهم به کارکنان ناکارآمد و ماشین‌آلات ضعیف واگذار شود. برای تضعیف روحیه و پیرو آن تضعیف تولید نسبت به کارکنان ناکارآمد ملاطفت به خرج دهید. به آنها ترفیع‌هایی دهید که سزاوار آن نیستند و نسبت به کارکنان کارآمد تبعیض قائل شوید و درباره کار آنها ناعادلانه شکایت کنید. مرور این گزارش نشان می‌دهد گویی این ماموریت در کشورهای توسعه‌نیافته و از جمله ایران به خوبی انجام شده است.»

سی‌آی‌ای: مشاغل مهم در کشورهای توسعه‌نیافته به کارکنان ناکارآمد واگذار شود

برای ورود بحث به مقدمه‌ای اشاره می‌کنم. ابتدا موارد ناخوشایند در اقتصاد را نام می‌برم که در چهار دسته طبقه‌بندی می‌شود. ۱- تصمیم‌گیران هر کشور تحت نفوذ ذینفعان باشند. ۲- تصمیم‌گیران هر کشور خودشان ذینفع باشند. ۳- تصمیم‌گیران هر کشور تحت نفوذ عواملن خارجی باشند. ۴- تصمیم‌گیران هر کشور خود عامل